

Eerbetoon Geallieerde Vliegeniers Lingewaal

Allied Airmen Tribute Lingewaal

Asperen-Herwijnen-Heukelum-Spijk-Vuren

Vuren 16-09-1943

Ryszard Lewczynski, Pools piloot

Lewczynski wordt geboren op 17 maart 1918 in Wlodawa in het oosten van Polen. Na school besluit hij om bij het Poolse leger te gaan. Hij volgt een opleiding tot piloot bij de Poolse luchtmacht op de "Szkoła Podoficerow Lotnictwa dla maloletnich" de militaire opleiding tot Piloot in Bydgosz, Polen. Na afronding van zijn opleiding wordt hij in 1939 ingedeeld bij het 151ste Squadron jachtvliegtuigen van de Poolse legergroep Narew genoemd naar de rivier de Narew in noord-oost Polen. Op 1 september 1939 vielen de Duitsers Polen binnen en was het de taak van de legergroep Narew om te verhinderen dat het Duitse leger de rivier de Narew en Biebrza zou oversteken. Ryszard Lewczynski diende in het 151ste squadron en vloog in een PZL P-7. Op 6 september 1939 werd de legergroep Narew grotendeels verslagen door het Duitse leger.

Jachtvliegtuig PzL P-7

Naar Engeland

Nog voor de capitulatie van Polen weet de Poolse regering en een deel van de Poolse krijgsmacht via Roemenie te vluchten naar Frankrijk. Ook Ryszard Lewczynski vlucht via die route. In Frankrijk richten de Polen een nieuw Legerkorps op, het Poolse 1e Korps. Als de Duitsers op 10 Mei Nederland, België en Frankrijk binnenvallen vechten de Polen voor de tweede maal tegen de Duitsers. Als ook Frankrijk wordt verslagen door de Duitsers vluchten de Polen voor een tweede maal, dit keer naar

De aanval van de Spitfires

Jo van Zante is mijn zijn vader aan het werk op een stuk land bij Vuren als ze getuige zijn van de aanval. „ De Duitsers hadden bij Leuven een schijnopstelling gemaakt van hout, nepgeschut. We hoorden vliegtuigen in de lucht en zagen hoe drie jagers vanuit de richting Leerdam het nepgeschut aanvielen wat aan de donkere kade stond bij Leuven. Ze vloegen door en boven de Waal draaiden ze om en vielen opnieuw de nepopstelling aan, de Duitsers hadden echter daar vlakbij echt geschut staan.” Het echte geschut bestond waarschijnlijk uit een 20mm "Flakvierling" bemand door SS soldaten. Jo vertelt verder: „ De drie jagers vielen voor een 3e keer aan en de 3e die naar beneden dook en weer optrok werd plotseling geraakt en vloog in brand. De piloot sprong er op het hoogste punt uit uit en kwam met zijn parachute neer in een griend. Het vliegtuig vliegt door en raakt de grond bij Vuren en stuit nog twee keer omhoog.” Dit is de Spitfire van Lewczynski die kort daarvoor eruit sprong. Het neerkomen van de Spitfire heeft vreselijke gevolgen.

Het noodlot slaat toe in Vuren

In Vuren aan de Waaldijk hoort Bart van der Meijden hoe het Duitse luchtafweergeschut bij Leuven aan het vuren is. Zijn dochters Leentje en Mijntje waren buiten aan het spelen en bang dat er iets zou gebeuren riep hij ze naar binnen. Dit blijkt een fatale beslissing te zijn, de onbemande

Engeland waar ze worden ingedeeld bij de Britse krijgsmacht. Ryszard Lewczynski wordt 24 mei 1940 ingedeeld bij het Poolse RAF 307 squadron met als basis Kirton-in Lindsey in Lincolnshire.

Warrant Officer Ryszard Lewczynski

317 Squadron "Stad Wilno"

Op 24 mei 1942 wordt Lewczynski overgeplaatst naar het Pools 317 Squadron wat voornamelijk wordt ingezet ter luchtverdediging van Engeland. Na D-day in Juni 1944 wordt het squadron ingezet ter ondersteuning van de Geallieerde strijdmacht in Normandië. In Augustus 1944 wordt het 317 squadron gestationeerd in Plumetot vlakbij Caen. In september 1944 wordt het squadron overgeplaatst naar Lille-Venderville in het noorden van Frankrijk.

Het embleem van het 317 squadron Dywizjon Myśliwski „Wileński”

16 september 1944 missie boven Nederland

Om 13:50 stijgen 12 Spitfires van 317 Squadron op van de basis in Lille. Hun missie is een gewapende verkenningsvlucht in het gebied tussen Dordrecht en Tiel. De missie maakt deel uit van de voorbereiding voor de grote Geallieerde luchtlanding de volgende dag, operatie Market-Garden. Zoveel mogelijk Duitse stellingen dienen te worden aangevallen en speciale aandacht gaat ook uit naar V-1 lanceersinstallaties de zogenaamde Big-Ben's.

Ten oosten van Gorinchem spotten de Poolse piloten een Duitse colonne en zetten de aanval in, ook wordt een Duitse installatie bij Kedichem onder vuur genomen. Dan worden er bij Leuven ten noorden van het dorp Vuren Duitse voertuigen gezien, weer vallen de Poolse piloten aan. Wat ze aanvallen zijn echter lok voertuigen en verdeckt opgesteld staat een Duits Flakvierling luchtdoelgeschut bemand door SS

Spitfire van Lewczynski vliegt namelijk nog door in de richting van Vuren en meters voor de woning raakt hij de grond. Jan Versteeg ziet het gebeuren. „*Het vliegtuig raakte de grond en we dachten dat hij tot stilstand zou komen, echter nadat het de grond raakte ging het weer de lucht in en knalde tegen het huis van de familie van der Meijden aan. Het nam de hele zolder mee en het huis vloog in brand. De zolder en de restanten van het vliegtuig kwamen terecht aan de andere kant van de dijk.*”

Als hij gaat kijken samen met anderen vinden ze al snel het lichaam van Mijntje en dat van de vader Bart in de restanten van het huis. Beiden zijn dood. Leentje wordt aan de andere kant van de dijk gevonden. Ze was waarschijnlijk op zolder toen de Spitfire tegen het huis vloog en de hele zolder meenam. Ook zij was op slag dood.

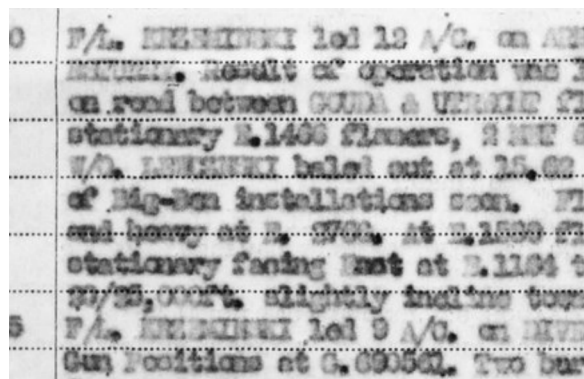
De twee zusjes van der Meijden

De Spitfire Mk IX van Ryszard Lewczynski

Vermist

Lewczynski wordt door Obertleutnant Feuerstein ondervraagd op een boerderij bij Leuven, niet ver van waar hij is neergekomen. Hij wordt binnengebracht op een brancard en de familie van Willigen die op de boerderij wonen zien dat zijn handen zwaar verbrand zijn. Na 45 minuten wordt hij weer naar buiten gebracht en naar Gorinchem vervoerd. Of hij daar ooit is aangekomen is onbekend want na zijn ondervraging ontbreekt ieder spoor. Er zijn niet bevestigde berichten dat hij is ontsnapt en in Helmond en Heemstede is gezien. In 1993 probeert zijn Poolse familie met hulp van het KRO programma "Adres Onbekend" om erachter te komen wat er met hem is gebeurd echter zonder succes. Op 6 maart 2016 probeert de stichting EGVL het nogmaals met de hoop dat er informatie komt over het lot van Lewczynski. Klik [hier](#) voor het fragment.

Uit het archief van het 317 squadron, missie & neerschieten Spitfire Lewczynski

troepen. Als de Spitfires aanvallen wordt het toestel van Lewczynski geraakt en de Pool besluit om zich met zijn parachute in veiligheid te stellen. Hij springt uit zijn toestel.

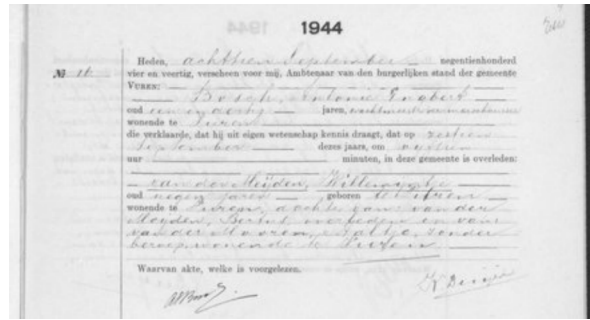
chiv. Bild 164-12-6-09A
scidlo, Wilfried | Juni 1944
Duits 20mm "Flakvierling" geschut

Opgepakt door de Duitsers

Piloot Ryszard Lewczynski komt met zijn parachute neer niet ver van het Duits luchtafweergeschut. Ooggetuigen zien hoe hij wordt opgepakt en in een stafauto wordt gezet. Hij wordt naar de commandant van het luchtafweergeschut gebracht.

Fam van der Meijden

Op 18 september doet de wachtmeester van de marechaussee Bosch aangifte van het overlijden van Bart, Leentje en Mijntje van der Meijden. Ze worden op de oude begraafplaats van Vuren begraven. Het verwoeste huis wordt nooit meer opgebouwd.

Aangifte overlijden Mijntje van der Meijden

Het poolse oorlogsmonument in Northolt, UK. Daarop vermeldt het 317 squadron en op de muur van de vermisten de naam Ryszard Lewczynski.